

ROLE PSYCHOLOGA V LŮŽKOVÉM ZAŘÍZENÍ.

DOC. PHDR. HANA PŘIKRYLOVÁ KUČEROVÁ PH.D.

KLINICKÁ PSYCHOLOGIE

- APLIKOVANÁ PSYCHOLOGIE
- REDUKCE PSYCHOLOGICKÉHO DISTRESU A PODPORA ZÍSKÁNÍ A UDRŽENÍ PSYCHICKÉ POHODY (WELL-BEING)
- PSYCHOLOG HODNOTÍ POTŘEBY KLIENTŮ/PACIENTŮ, POSKYTUJE PÉČI, INTERVENCE, TERAPIE ZALOŽENÉ NA PSYCHOLOGICKÝCH TEORIÍCH A VÝZKUMU.

PROFESE PSYCHOLOGA VE ZDRAVOTNICTVÍ

- PSYCHODIAGNOSTIKA
- PSYCHOTERAPIE
- REŽIMOVÁ TERAPIE
- KLINICKÉ PORADENSTVÍ
- VÝZKUM

PSYCHODIAGNOSTIKA

- K ZÁKLADNÍM ČINNOSTEM PSYCHOLOGŮ PATŘÍ PSYCHODIAGNOSTICKÁ ČINNOST.
- NEJDE JEN O SAMOTNOU PSYCHODIAGNOSTIKU, ALE I O SEZNÁMENÍ S METODOLOGIÍ, PSYCHOMETRIKOU A DALŠÍMI PŘÍBUZNÝMI DISCIPLÍNAMI.
- S PSYCHODIAGNOSTIKOU SE VE VĚTŠÍ ČI MENŠÍ MÍŘE SETKÁVÁ VE SVÉ PRAXI MAJORITNÍ ČÁST PSYCHOLOGŮ.

PSYCHODIAGNOSTIKA

- VĚTŠINA POSTGRADUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ OBSAHUJE I PROHLUBOVÁNÍ VÝUKY PSYCHODIAGNOSTIKY, KTERÁ BÝVÁ ZKOUŠENA NAPŘ. PŘI ZÍSKÁVÁNÍ ATESTACÍ, LICENCÍ ČI JINÝCH OPRÁVNĚNÍ.
- PSYCHODIAGNOSTIKA VYCHÁZÍ Z PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI A DIFERENCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE.

DEFINICE DIAGNOSTICKÉ ČINNOSTI

– SOUHRN OPERACÍ, POSTUPŮ A TECHNIK, JEJICHŽ CÍLEM JE STANOVIT DIAGNÓZU (PSYCHICKÝ STAV JEDINCE), A TO PODLE KONKRÉTNÍHO CÍLE

- URČENÍ STUPNĚ VÝVOJE
- ZJIŠTĚNÍ PŘÍČIN ODCHYLNÉHO VÝVOJE OD VĚKOVÉ NORMY
- ZJIŠTĚNÍ INDIVIDUÁLNÍCH ZVLÁŠTNOSTÍ OSOBNOSTI
- ZJIŠTĚNÍ PODSTATY, PODMÍNEK A PŘÍČIN INDIVIDUÁLNÍCH ROZDÍLŮ
- PROGNOZA NEBO PREDIKCE

- PRVNÍ ZMÍNKY O PSYCHODIAGNOSTICE JSOU Z TŘETÍHO TISÍCILETÍ PŘED NAŠÍM LETOPOČTEM ZE STARÉ ČÍNY.
- PO VZNIKU VĚDECKÉ PSYCHODIAGNOSTIKY, SPOJENÉ SE JMÉNÝ BINETA A SIMONA V R. 1905, DOCHÁZÍ K MASIVNÍ AKCELERACI PSYCHOLOGICKÉHO TESTOVÁNÍ ZEJMÉNA MEZI DVĚMA SVĚTOVÝMI VÁLKAMI.
- Z TÉ DOBY POCHÁZÍ VĚTŠINA NEJROZŠÍŘENĚJŠÍCH, TZV. „VELKÝCH“ TESTŮ.
- TYTO TESTY JSOU STÁLE POUŽÍVÁNY, DOCHÁZÍ VŠAK K JEJICH PSYCHOMETRICKÝM ZPŘESNĚNÍM VLIVEM METODOLOGICKÉ A STATISTICKÉ TECHNOLOGIE.
- LZE OČEKÁVAT I „ON-LINE“ VERZE ŘADY EXISTUJÍCÍ METOD (ZEJMÉNA DOTAZNÍKŮ) I MASIVNÍ NÁSTUP POČÍTAČOVÉ DIAGNOSTIKY

OBLAST DIAGNOSTICKÉ PRÁCE

- KLINICKÁ PSYCHOLOGIE 43,7%
- PORADENSKÁ PSYCHOLOGIE 34,8%
- MANAŽERSKÁ PSYCHOLOGIE 14,6%
- PSYCHOLOGIE V OZBROJENÝCH SLOŽKÁCH 10,1%

KDO NEJČASTĚJI ŽÁDÁ O VYŠETŘENÍ

- PSYCHIATR • 75,4%
- JINÝ LÉKAŘ • 74,6%
- KLIENT SÁM • 44,2%
- PŘÍBUZNÍ KLIENTA • 23,2%
- ORGÁN VYŠETŘOVÁNÍ
- KOLEGA PSYCHOLOG • 13,8%
- NEBO SÁM PSYCHOLOG • 19,5%
- OSTATNÍ • 6,5%

DIAGNOSTIKOVANÉ PSYCHICKÉ JEVY

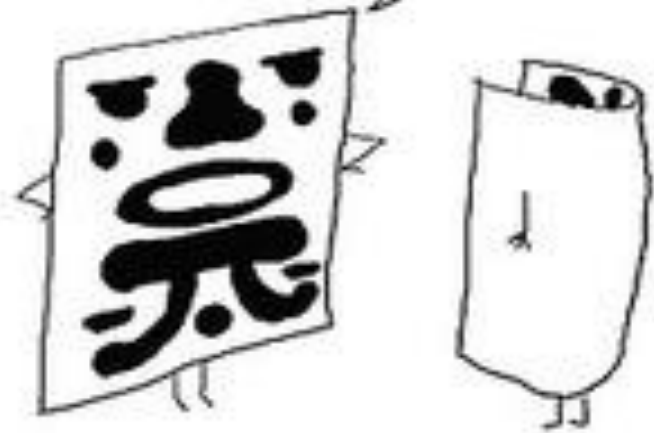
• INTELEKT	95,7%
• OSOBNOST	89,1%
• PATOLOGIE OSOBNOSTI	84,1%
• PAMĚŤ	82,6%
• NEUROPSYCHOLOGICKÉ JEVY	55,8%
• PSYCHICKÝ VÝVOJ	49,3%
• VNÍMÁNÍ	43,5%
• RODINNÉ VZTAHY	41,5%
• KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI	21,0%
• TVOŘIVOST	5,8%
• SOCIABILITA	5,1%

TYPY POUŽÍVANÝCH METOD

- VÝKONOVÉ TESTY 46,7%
- PROJEKTIVNÍ METODY 28,0%
- DOTAZNÍKY 24,7 %
- POSUZOVACÍ ŠKÁLY 0,9%

- NEJOBLÍBENĚJŠÍMI METODAMI JSOU **VÝKONOVÉ TESTY**.
- JSOU PSYCHOLOGY NEJVÍCE POVAŽOVÁNY ZA DŮLEŽITÉ A SOUČASNĚ JSOU NEJVÍCE ŽÁDÁNY, POKUD JDE O VYŠETŘENÍ INTELEKTU, PAMĚTI, POZORNOSTI, A DALŠÍCH KOGNITIVNÍCH FUNKCÍ.
- ROVNĚŽ LZE UVAŽOVAT O JEJICH OBLIBĚ I Z DŮVODU, ŽE JSOU JEDNOZNAČNĚ VYHODNOTITELNÉ A INTERPRETOVATELNÉ A PSYCHOLOG SE NEMUSÍ POUŠTĚT NA TENKÝ LED MNOHOZNAČNOSTI.
- **DOTAZNÍKY** JSOU PRO SVOJI JEDNODUCHOST ZADÁNÍ, ADMINISTRACE A VĚTŠINOU I VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE POUŽÍVÁNY JAKO DRUHÉ NEJFREKVENTOVANĚJŠÍ.
- **PROJEKTIVNÍ METODY** JIMIŽ JE MOŽNO DIAGNOSTIKOVAT HLUBŠÍ STRUKTURY OSOBNOSTI A HLAVNĚ JE U NICH MINIMALIZOVÁNA MOŽNOST ZKRESLENÍ VÝPOVĚDI
- V NEJMENŠÍ MÍŘE JSOU EXPLOATOVÁNY **POSUZOVACÍ ŠKÁLY**, I KDYŽ JSOU POMĚRNĚ SNADNO ADMINISTROVATELNÉ A VYHODNOTITELNÉ

I just don't know
what you see in me

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

"Mum, Dad, good news!
My IQ test proved negative"

CO V ČESKÉ DIAGNOSTICE NEJVÍCE CHYBÍ

- NORMY
- CELEK
- SEMINÁŘE, VÝCVIKY
- INFORMACE
- STANDARDIZACE
- ROZŠÍŘENÍ NABÍDKY
- FINANČNÍ DOSTUPNOST
- AKTUALIZACE
- PC FORMA
- KRATŠÍ VERZE
- ODBORNÝ ČASOPIS

ODMÍTANÉ METODY, DŮVODY

- ČASOVÁ NÁROČNOST
- VÝPOVĚDNÍ HODNOTA
- VALIDITA

NEGATIVNÍ ZKUŠENOSTI S APLIKOVANÝMI METODAMI, DŮVODY

- VALIDITA
- NORMY
- DÉLKA
- PROVEDENÍ
- VÝPOVĚDNÍ HODNOTA

PSYCHOLOGICKÝ NÁLEZ

- CÍLEM DIAGNOSTICKÉ ČINNOSTI NENÍ POUHÁ SUMA ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ, ZJIŠTĚNÝCH PSYCHOLOGICKÝM ŠETŘENÍM - OSOBNÍ A ANAMNESTICKÁ DATA, POPIS CHOVÁNÍ A JEHO PORUCH, SKÓRY, INDEXY A JINÉ ÚDAJE ZÍSKANÉ Z TESTŮ – INTERPRETACE TĚCHTO DAT, JEJICH KATEGORIZACE, SROVNÁNÍ S NORMAMI A RESP. PREDIKTIVNÍMI ZÁVĚRY, NÝBRŽ SYNTÉZA A INTEGRACE, VYÚŠŤUJÍCÍ V PSYCHOLOGICKÝ NÁLEZ

INDIVIDUÁLNÍ PSYCHOTERAPIE

- KRIZOVÁ INTERVENCE
- KRÁTKODOBÁ (CÍLENÁ) PSYCHOTERAPIE
- DLOUHODOBÁ (SYSTEMATICKÁ) PSYCHOTERAPIE

PRVNÍ (PSYCHICKÁ) POMOC - KDOKOLIV

- INFORMACE
- KONTAKT S BLÍZKÝMI
- ZAJIŠTĚNÍ BAZÁLNÍCH POTŘEB

KRIZOVÁ INTERVENCE

- VENTILACE A SDÍLENÍ EMOCÍ
- KOGNITIVNÍ ZPRACOVÁNÍ SITUACE
- DEFINOVÁNÍ AKTUÁLNÍCH POTŘEB
- PODPORA

PRINCIPY INDIVIDUÁLNÍ PST

- CÍL: POROZUMĚNÍ MINULOSTI A VÝVOJI MALADAPTIVNÍCH INTERPERSONÁLNÍCH PŘEKÁŽEK
- PROPRACOVÁNÍ PŘENOSU
- NÁHLED
- KOREKTIVNÍ EMOČNÍ ZKUŠENOST
- TERAPEUTICKÝ VZTAH: DŮVĚRNOST, VŘELOST, EMPATICKÉ POROZUMĚNÍ A PŘIJETÍ

SKUPINOVÁ PST

- PSYCHOLOGICKÁ SYMPTOMATOLOGIE PRAMENÍ Z PORUŠENÝCH MEZILIDSKÝCH VZTAHŮ. ÚKOLEM PST JE NAUČIT PACIENTA VYTVÁŘET USPOKOJIVÉ, NEZKRESLENÉ INTERPERSONÁLNÍ VZTAHY.
- PST SKUPINA SMĚŘUJE KE VZNIKU SOCIÁLNÍHO MIKROSVĚTA, ZMENŠENÉ PODOBY VNITŘNÍHO SVĚTA PACIENTŮ.
- ČLENOVÉ SKUPINY SI PROSTŘEDNICTVÍM ZPĚTNÉ VAZBY ZAČNOU UVĚDOMOVAT RYSY SVÝCH VZTAHŮ A CHOVÁNÍ.
- PACIENT SI VÍCE UVĚDOMUJE SVÉ CHOVÁNÍ, JAK PŮSOBÍ NA POCITY OSTATNÍCH, UTVÁŘENÍ POSTOJŮ OSTATNÍCH I VLASTNÍCH,..
- PŘEVZETÍ OSOBNÍ ZODPOVĚDNOSTI.

SKUPINOVÁ PST – TERAPEUTICKÉ FAKTORY

- DODÁVÁNÍ NADĚJE
- UNIVERZALITA – SDÍLENÍ
- POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ (REDUKCE ÚZKOSTI, NÁCVIK ŘEŠENÍ)
- ALTRUISMUS
- KOREKTIVNÍ REKAPITULACE PRIMÁRNÍ RODINY
- ROZVOJ SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ
- NAPODOBUJÍCÍ CHOVÁNÍ
- INTERPERSONÁLNÍ UČENÍ (OCENĚNÍ X NESOUHLAS, KOREKCE)
- KOREKTIVNÍ EMOČNÍ ZKUŠENOST (EMOCE+KOGNICE)
- SKUPINOVÁ SOUDRŽNOST
- EXISTENCIÁLNÍ FAKTORY

VZDĚLÁVÁNÍ V OBORU

- PREGRADUÁLNÍ: STUDIUM PSYCHOLOGIE –
ABSOLVOVÁNÍ AKREDITOVANÉHO MAGISTERSKÉHO
JEDNOOBOROVÉHO STUDIJNÍHO OBORU PSYCHOLOGIE

- **POSTGRADUÁLNÍ:**

- KURZ PSYCHOLOG VE ZDRAVOTNICTVÍ – DVOUSEMESTRÁLNÍ AKREDITOVANÝ KURZ MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ ČR, JE REALIZOVÁN NA VŠ
- SPECIALIZOVANÁ ZPŮSOBILOST – INSTITUT POSTGRADUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ, ZŘIZOVATELEM JE MZČR – SPECIALIZAČNÍ PŘÍPRAVA V OBORU KLINICKÁ PSYCHOLOGIE – OZNAČENÍ ODBORNOSTI PSYCHOLOGA VE ZDRAVOTNICTVÍ SE SPECIALIZAČNÍ ZKOUŠKOU JE KLINICKÝ PSYCHOLOG

PSYCHOLOG A PRÁVO

- ZPŮSOBILOST K VÝKONU – 3 SLOŽKY
  - ODBORNÁ ZPŮSOBILOST (VIZ VZDĚLÁVÁNÍ V OBORU)
  - ZDRAVOTNICKÁ ZPŮSOBILOST (LÉKAŘSKÁ PROHLÍDKA U PRAKTICKÉHO LÉKAŘE)
  - BEZÚHONNOST (VÝPIS Z EVIDENCE REJSTŘÍKU TRESTŮ, NESMÍ BÝT STARŠÍ JAK 3 MĚSÍCE)

ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO

- CELÁ ŘADA ZÁVAŽNÝCH TÉMAT, KTERÁ JSOU V RÁMCI ZDRAVOTNICTVÍ ŘEŠENA, NAPŘ:
  - INFORMOVANÝ SOUHLAS SE ZDRAVOTNÍM VÝKONEM
  - DETENČNÍ ŘÍZENÍ
  - NEGATIVNÍ REVERZ
  - PRAVIDLA VÝZKUMU VE ZDRAVOTNICTVÍ
  - PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A ZAŘÍZENÍ
  - ZACHÁZENÍ SE ZDRAVOTNICKOU DOKUMENTACÍ

ZÁSADY LÉKAŘSKÉ ETIKY

- AUTONOMIE – POUČENÝ SOUHLAS
- NONMALEFICIENCE – NEŠKODIT
- BENEFICIENCE – USILOVAT O DOBRO PACIENTA
- SPRAVEDLNOST
- DOBRÝ VZTAH – PRAVDIVOST, SOUKROMÍ, LÉKAŘSKÉ
TAJEMSTVÍ

PSYCHOLOGICKÁ ETIKA

- PROSPĚCH KLIENTA – LIDSKÁ PRÁVA, ODPOVĚDNOST, MLČENLIVOST, POUČENÝ SOUHLAS.
- KVALITA PRÁCE – KVALIFIKACE, ODBORNÁ ZPŮSOBILOST.
- RÁMEC PRACOVNÍHO VZTAHU – PODMÍNKY, KONTRAKT.

SUPERVIZE

- ZNALOSTI, DOVEDNOSTI, TECHNIKY A METODY
- ETIKA, HODNOTY
- OSOBNOST, ZRÁNÍ

- ŘÍZENÍ LIDÍ (VEDENÍ)
- ROZVOJ ODBORNOSTI (VZDĚLÁNÍ)
- ZVLÁDÁNÍ PROFESIONÁLNÍCH NÁROKŮ (PODPORA)

- CÍL. „ABY PSYCHOLOG VŽDY VĚDĚL, CO DĚLÁ A PROČ TO DĚLÁ.“

SUPERVIZE

- PRŮBĚH PRÁCE, REFLEXE, SEBEREFLEXE.
- POROZUMĚT PODPŮRNÝM A BRZDÍCÍM MOMENTŮM KONTAKTU.
- ZAKÁZKA POTŘEBY KLIENTA.
- SPOLEČNÝ CÍL KLIENTA A PSYCHOLOGA.
- MOŽNOSTI PSYCHOLOGA A ZAŘÍZENÍ.

PSYCHOHYGIENA

- TRPÍCÍ/SELHÁVAJÍCÍ NENÍ NAŠÍM OSOBNÍM SELHÁNÍM.
- SPOLU S PACIENTY A JEJICH RODINOU PROŽÍVÁME POCITY BEZMOCI, STRACHU, SMUTKU, NEJISTOTY, NADĚJE, ZKLAMÁNÍ,...
- EMOCE JE TŘEBA ZPRACOVAT (SUPERVIZE, SDÍLENÍ, PODPORA,..)
- ODBOURÁVÁNÍ STRESOVÝCH HORMONŮ – FYZICKÁ AKTIVITA, RELAXACE.
- ZPRACOVAT TÉMA (NEMOCI, SMRTI) SÁM PRO SEBE – ČÍST, PŘEMÝŠLET O NĚM,..

SYNDROM VYHOŘENÍ

- K SYNDROMU VYHOŘENÍ U POMÁHAJÍCÍCH DOCHÁZÍ V DLOUHOTRVAJÍCÍCH A STRESUJÍCÍCH SITUACÍCH, KTERÉ PŘESAHUJÍ MOŽNOSTI JEJICH ZVLÁDÁNÍ.
- POMÁHAJÍCÍ JSOU: DÁVAJÍCÍ, SILNĚJŠÍ, PEČUJÍCÍ
- PODŘIZUJÍ VLASTNÍ POTŘEBY, PŘÁNÍ, ÚZKOSTI, ZÁJMY PACIENTŮM.
- JSOU ČASTO JEDINÝMI POMOCNÍKY.

- **0. FÁZE, PŘEDFÁZE:** JEDINEC PRACUJE, CO NEJLÉPE, MÁ POCIT, ŽE POŽADAVKŮM NENÍ MOŽNÉ DOSTÁT A JEHO SNAHA NENÍ DOSTATEČNĚ OHODNOCENA – TATO FÁZE PŘEDSTAVUJE JAKÉSI PODHOUBÍ PRO VZNIK SY VYHOŘENÍ
- **1. FÁZE:** POCIT, ŽE JEDINEC NIC NESTÍHÁ, JEHO PRÁCE ZAČÍNÁ ZTRÁCET SYSTÉM

- **2. FÁZE:** VYSKYTUJÍ SE SYMPTOMY NEURÓZY (NAPŘ. ÚZKOST) SPOLU S POCITEM, ŽE JEDINEC STÁLE MUSÍ NĚCO DĚLAT, PŘIČEMŽ VÝSLEDKEM JE CHAOTICKÉ JEDNÁNÍ
- **3. FÁZE:** POCIT, ŽE „NĚCO UDĚLÁNO BÝT MUSÍ“, MIZÍ A NAHRAZUJE HO OPAČNÝ POCIT – ŽE SE NEMUSÍ NIC; POUHÁ PŘÍTOMNOST DRUHÝCH LIDÍ JEDINCE DRÁŽDÍ, PŘIDRUŽUJE SE ZTRÁTA VEŠKERÉHO ZÁJMU A NADŠENÍ, PŘEVLÁDÁ ÚNAVA, ZKLAMÁNÍ A VYČERPÁNÍ

MOTIVACE POMÁHAJÍCÍCH

- VĚDOMÉ MOTIVY
  - SMYSLUPLNÁ ČINNOST
- NEVĚDOMÉ MOTIVY
  - ZÍSKAT POMOC
  - USPOKOJENÍ VLASTNÍCH EMOČNÍCH POTŘEB „ASYMETRICKÉ VZTAHY“
  - NEURÓZY „MÁM HODNOTU JEN, KDYŽ POMÁHÁM OSTATNÍM...“
  - NARCISTICKÉ POTŘEBY, POTŘEBY MOCI
  - SELHÁNÍ V OSOBNÍM ŽIVOTĚ KOMPENZUJÍ NADMĚRNÝM ÚSILÍM V PROFESNÍM ŽIVOTĚ

JAK VZNIKÁ SYNDROM POMÁHAJÍCÍCH

- ODMÍTNUTÍ PRIMÁRNÍ VZTAHOVOU OSOBOU
- NENAPLNĚNÁ TOUHA PO PŘIJETÍ – PRIMÁRNÍ NARCISMUS
- VYHÝBÁ SE VZTAHŮM, KDE OSTATNÍ NEPOTŘEBUJÍ POMOC, NENÍ SILNĚJŠÍ, DÁVAJÍCÍ
- SLABOST – POCIT MÉNĚCENNOSTI
- SÍLA – LÁSKA ZE STRANY DRUHÝCH

ZNAKY PATOLOGICKÉHO SYNDROMU POMÁHAJÍCÍCH

- OBAVA POŽADOVAT NĚCO PRO SEBE
- UPŘEDNOSTŇOVÁNÍ POMÁHAJÍCÍCH INTERAKCÍ
- NEOČEKÁVÁNÍ PŘIMĚŘENÉ ODMĚNY
- SKRÝVÁNÍ VLASTNÍ TOUHY PO UZNÁNÍ A ODMĚNĚ
- ZÁVISLOST NA PRÁCI

ODBORNÉ PROFESNÍ SPOLEČNOSTI

- AKP (ASOCIACE KLINICKÝCH PSYCHOLOGŮ)
- ČMPS (ČESKOMORAVSKÁ PSYCHOLOGICKÁ SPOLEČNOST)
- UPA (UNIE PSYCHOLOGICKÝCH ASOCIACÍ ČR)
- AMRP (ASOCIACE MANŽELSKÝCH A RODINNÝCH PORADCŮ)
- ČLS JEP (ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST JANA EVANGELISTY PURKYNĚ)

DĚKUJI ZA POZORNOST